Մանգամէի Էֆքեար օրական 300 նիւսխէ վերի-
նչ. ամենափոքր գրամի խա-
թանգոր ինն 200 դրամ
մինչեւ 450 դրամ
մարդ 450 դրամ
տարեկան 2 դրամ
տարեկան 125 դրամ
տարի։
Զէ ակէր նիւսխէ 50
փարայա սաթ պրամապարտ։

Մանգամէի Էֆքեար

ՄԻՈՆԱՏԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻՍԹԻԳԸՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

Խրատաթրն պէհէր սաթ-
ը իրին սիրիսէհի ալ Ֆա-
սա 3 Իքինճի ալ Ֆասա
2. վ Իրանա, վ սաթ-
ալ Ֆասլար իլիրի 4 էր դրշ։
Սէքիթաղ վէ սայրէ
պէյօղլունա Ֆօղրաս եօլ-
սա 467 նիւմէրօլու խա-
նէսէ ԼԷՎԸՆԹ ՀԷՐԶԼԻՑ
թաղխանէսինէ կարմա
պէս Ֆ. Փանհասան իսմինէ
էմանէթի լեհէք սիր։

ԳԷՀԻՆՃԻ ՄԷՆԷ ԱՐԱՆ ՇԵՎՎԱԼ Ա 1870 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19 ՃԻՄԱ ԻՐԹԷՍԻ ԱԽՇԱՄ ԱՂԱՖԱՆԱԿԱ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31 ՆԻՄԷՐՕ 1446

ԻՍԹԱՆԲՈԼ 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՏԱԼԻԼԻՅԻ

ԹԻՒՐՔԻԱ Վ. ԷՐՈՒՍԻԱ

ԳՕՆՖԷՐԱՆՍ

Բրէնս Կօրչաքօֆուն մէզաքքէրէյի ումումիէէսինի թահսիրը թէզէքքիւրէ ա-
լաճագ օլան Գօնֆէրանս, նիհայէթ իւլ
էմր, պիր գաչ կիւնտէն Լօնտրատա
թէլէֆմիւ իտէճէք տիր։

Շիտաէթ էսասը իւզէրինէ իպնա օ-
լունմուշ օլան մէզքիւր Գօնֆէրանս,
զօղուսու հէր թարաֆտ պիրիւմիւշ օ-
լան գանլը պիր մէսէլէյի, սուլհ ու սա-
լահ իւզրէ թէսվիյէ իտիպ պէթիրլէճէք
իսէ, Շարգ էհալիսի, շիւրհէսիզ մէմ-
նուն օլաճագ տրը, լաքին Ալլահ վի-
րէյիտի ատ, մուհաֆէզէսէն ազը պիր
սուլհ օլմասա իտի։

Ֆագաթ, մէմուլին դայրի հալլէր կիւ-
նիւնտէ պուլունմագտա օլմամըզը տա-
խի, տէրխաթը իթմէյիզ։

Ռուսիա տէվլէթի, Տիւէլի մուազ-
զամանը թէզէքքիւրիւնէ հէվալէ իտէ-
ճէյի պիր մէսէլէյէ, նէ՞ սէպէպլէ էվ-
վէլ էմիրտէ, հաքիմանէ սուրէթտէ քէն-
տիլիյինտէն հիւքմ էյլէմիշ, վէ ըր Ի-
էէոյ, էէոյ տէմիշ տիր։

Թարիքի բօլիթիգէյէտէ, շիւրհէ-
սիզ սուրէթտէ, տիւէլի էճնէպիեէտէն
պաղըլըրը, մուհարէպէյէ տավէթ
իթմէքլիքտէն պաշգա պիր մանէսը օլ-
մաեան մէզքիւր լիսանընտան սօնրա,
Ռուսիա տէվլէթի, սահիհէն, սուլհուն
պագասը խաթրը իչին, քէնտի նիեէթ
ու մագսէտլէրի իճրասընտան, բէք չօգ
չէյ թէնզիլէթմէ՞ք նիեէթի իլէ մի Գօն-
ֆէրանս կիրմէքտէ տիր։

Ռուսիատա, Ինկիլթէրրատա, Ա-
վստրիատա վէ Թիւրքիատա, նիմ կիզ-
լի սուրէթտէ տէվամ իտիլէն թէտարի-
բիքեաթը հարպիեէ, պիւթիւն գուվ-
վէթի իլէ «խայր» պաղըրմագտա տրը։

Պունու կէօրմէք, վէ ֆէհմ իթմէք
իչին, չօգ ուզագլարը կէօրիւր օլան
կէօղլերէ, վէ ղայէթլէ տէրինլէրինի
տիւշիւնէէ ղիհնլէրի հաճէթ եօգ տուր։

Զիւնքի Ռուսիա տէվլէթի,

«1856 ահոնամէսինի պիւսպիւթիւն
«ֆէսխ իթմէեէ գարարը գաթի վիրմի-
«շիմ», վէ շիմտի, անըն ասլը էսասը օ-
«լան պիր շարթըը պօզուպ պիր թա-
«րաֆա չըգաճաղըմ տը։ Պունուն ու-
«ճունու օրթասընը պուլուպ, սուլհ թա-
«րէքի իլէ, վէ պէնի քեամիլէն խօշ-
«նուտ իտէճէք սուրէթտէ, մէսէլէյի
«հալլ իտէպիլիր իսէնիզ, նէ՞ ալա,
«եօգ էկէր հալլ իտէմէզսէնիզ, սիրահ
«մարիֆէթի իլէ, քէնտի նիեէթ ու մագ-
«սէտիմին իճրասընա գալգըշաճաղըմ
«տրը»։ տէր, վէ պիր թարաֆտան տա-
խի, սիւրթլէ թէտարիքեաթը հար-
պիեէօրնէ տէվամ իտէր։

Պալէատէ զէքը էյլէտէյիմիզ տէվ-
լէթլէրին, վէ ալէլխուսուս, Ավստրիա-
նըն տախի, թէտարիքեաթը հարպիյէ-
լերի, թըպդը Ռուսիանընքի կիպի, գա-
թի պիր նիեէթէ մէպնի՞մի տիր, օրա-
սը բէք մալիւմ տէյիլ տիր։

Ինկիլթէրրա վէ Ավստրիա տէվլէթ-
լերի, սուլհ ու սուլահ ռայիրէսինտէ,
օլ գատար իլերի կիմիշլէր տիր քի, պա-
ղը քէրրէ, տէվլէթլերին մուհարէպէ
իթմէքլիք վազիֆէսինտէ տախի պու-
լունապիլիր օլսուն գարրընը, ունութ-
մուշլար տրը կիպի կէօրիւնմէքտէ տիր։

Էվվէլ, ինսանընն վիճուտի ազալա-
ընտան պիրիսինին քէսիլմէսի, թէէս-
սիֆ օլունաճագ պիր շէյ տիր, վէ տի-
վանէլէր տախի, սաղ պիր ազալարընընն
քէսիլմէսինէ պիր մէյլեեաթ կէօսթէ-
րէմէզլէր։

Լաքին էօյլէ սըրալար տախի վար
տրը քի, պիր ինսանընն ազալարընտան
պիրիսինին եախօտ իքիսինին քէսիլմէսի
պիր մէճպուրիեէթ օլուր, վէ թէքմիլ
վէճուտինին էօլմէսինի իսթէմեեէն ա-
տէմ, ատի պիր վազիֆէ մագամընտա,
քէնտի պիր եախօտ իքի ազասընը քէս-
տիրմէյէ, տալա թէրէտտիւտ կէօսթէր-
մէզ։

Ինկիլթէրրա տէվլէթի, էկէր ան-
ճագ Տանիմարգա մուհարէպէսինտէ,
Բրուսիաեա գարշը տուրմաեա, վէ հի-
նի իգթիզատէ, սիլահլա տախի, Տա-
նէմարգանընն մուհաֆազասընա չըդըշմա-
եա ճէսարէթի իթմէսի իտի, քի օլ վազրթ,
հէմ Բրուսիա, հէնուզ զայիֆ պիր տէվ-
լէթ օլատուղունտան, վէ հէմոէ Ավստ-
րիա տէվլէթի, զաթէն չարնաչար Բը-
ռուսիա իլէ պիրլէշմէյէ մէճպուր պու-
լունարագ, Ինկիլթէրրանընն ճիւզի պիր
հարէքէթի ֆիէլիեէսի իլէ, քէնտիսի
տախի Բրուսիանընն նիեէթի ու էֆքեա-
ընա գարշը կէլմէյէ հաղը պուլունա-
ճաղընտան, Ինկիլթէրրա իչին, Բրու-
սիաեը եէրինէ օթուրթմագ բէք տէ զօր
պիր չէյ օլմաեաճագ իտի։ Օլ վազրթ
տէրիզ, նէ Շլեզվիկ Հօլշթէյն, գօ-
լայբէգլա, Ալմանեաեա տախիլ օլուր,
վէ նէ տէ անընն նէթիճէլէրի օլարագ,
Ավստրիա եէնիլիր վէ Բրուսիա ֆէվքէ-
լատէ պիր ազամէթ քէսպ իտէր իտի։

Ինկիլթէրրա, պէլքի մուհարէպէյէ
գալգըշմաեա տախի մէճպուր օլմաեա-
րագ։ Լաքին օլսա պիլէ, բէք ափսիւք
զարար ու զիեանլարա ուզրամաեարագ
քէնտինին հաեաթը էսասը մագամընտա
օլան Էվրօպանընն, մուվազէնէյի հալի-
նի։ պօզուլմագլըգտան գուրթարապի-
լիր իտի։

Լաքին, սուլհ, հէր շէյտէն էյի տիր
տէտի, էշթէ օլ կիւնտէն պէրու, թա-
պիր մագամընտա օլարագ զուհուրա կէ-
լէն հալլէրի կէօրտիւք։

1. Ավստրիա, խարապիեէթինէ պիր
պաշլանկըճ։ լան Տանիմարգա ֆիւթու-
հաթընա, չար նաչար, Բրուսիաեա
միւթթէֆիգ օլմաեա մէճպուր օլտու։

2. Անընն նէթիճէսի օլարագ Ավստ-
րիա, Բրուսիաեա գարշը մուհարէպէ
իթմէյէ մէճպուր օլարագ եէնիլար։

3. Ավստրիանընն զաաֆը, վէ Բրու-
սիանընն ֆէվքէլատէ պիւյիւմէսի սէմէ-
բէճէտէ սուլհ թարաֆկիրի պուլունաճաղը
վար իսէ, անլէրտէն պիրիսի տախի պիզ-
իզ։ լաքին մուհարէպէտէն զիեատէ
մազարրաթը օլան սուլհ իւզէրինէ տա-
խի, մէճբուն օլմաեաբզ։

Սուլհ տէնիլէնէ չէյէ թարաֆէյնտէն
լիաեէթի խաթմէլի տիր։

Ռուսիա տէվլէթինին, զաթէն նէ՞
մէյլեեաթլա Գօնֆէրանսա տախիլ օլ-
մասը աշիքեար տրը։

Շիմտի, Գարա-տէնիզին պիթա-
ֆլըզը մէսէլէսի իւզէրինէ, պիրտէ,
Ուլահ-Պուղտան մէսէլէսի զամմ օլուն-
տու։

Պունլարը, ֆէնա ալէամէթլէր տա-
իյլէմէմէք իչին էբէյիճէ սաֆիտէրուն-
լուգ լազըմ տրը։

Պունլար տահա սօնրատան վուգուա-
կէլէ ճէք հալլէրին կէօկէլէրի սաեըմազ-
լա՞ր մը։

Պապը-ալինին Գօնֆէրանստա, Ու-
լահ-Պուղտան մէսէլէսի իւզէրինէ սէօհ-
պէթ իտիլմէմէսինի մաթլուպ իյլէմէսի,
մէճմուենիյէթլէ մալիւմիմիզ օլմուշ
տուր։

Զիւնքի էօյլէ օլսա ղու հալտէ, նէթի-
ճէսի նէ՞րէյէրտէ դարաք գէլաճագ տրը
Նէ՞ իչին, Սըրպիա վէ Գարա-տաղ մ-
սէլէլէրի իւզէրինէ տախի սէօհպէթ իտի-
մէսին, մէկէրչի Ռուսիա, պունո՞ մ-
իսթէմէքտէ իտի։

Գօնֆէրանստա, պէօյլէ պիր մու-
խաթարալը մէսէլէյէ կիրիշիլտիքտէ
իչին սուլհ թարիգի իլէ թէսվիյէ իտի-
մէսի, տահա զիեատէ կիւճլէշմիշ օլմա՞-
մը իտի։

Լաքին հէքսի պու տէյիլ տիր։

Իհթիմալը քի, Ուլահ-Պուղտան
հիւքիմէթի, իշի օլ սըրալար վարտ-
բաճագ, եախօտ վարտրըմասը թէրթի
իտիլէճէք տիր քի, Պապը-ալի մէմ-
լիքի մէզքիւրէեէ, ասաքիր սօղմաեա
մէճպուր օլաճագ. վէ պու կիւնլէրտէ
թավը ու հարէքէթլէրինտէ, Գօնթ տը
Պիզմարգա զիեատէ միւշապէհէթի պու-
լունան բրէնս Կօրչաքօֆ տախի, Դ-ա-լէ-
եէրէ Պապը-ալի իւզէրինէ պըրաղ-
բաղ։ Ռուսիա ասաքիրինին տախի, մէ-
մալիքի մէզքիւրէյէ կիրմէսինի էմր ի-
տէճէք տիր։

Թունա իւզէրինտէ թէք պիր թօր
աթըլըը իլէ, հէր պիր չէյին տէթիւսթ
օլմասը իհթիմալի մէյտանա պուլուն-
տուղու հալտէ։ Գօնֆէրանս նէ՞ տէրէ-
ճէյտէ սէրպէսիյէթլէ մէշվէրէթ իտէճէք,
վէ սուլհու պագը սագլաեարագ։ թա-
րաֆէյնին մէնֆաաթլարընը խօշնուտ ի-
տէպիլէճէք տիր։

Ուլահ-Պուղտան մէսէլէսի մէյտանա
չըգմազ։ ան։ Գօնֆէրանսընն նէթիճէսի
իւզէրինէ, հալէա պիր էմնիեէթ հիսս
իտէպիլմէքտէ իտիք։ լաքին շիմտի,
մէզքիւր էմնիեէթիմիզ, իֆրաթ մէրթէ-
պէտէ ազալմըշ տրը։

Զանընմըզըն պօշա չաղմասընը ար-
զու իթտիյիմիզ հալտէ։

Գօնֆէրանսա տախի ալտանմաեա-
ըմ։

Խըտիվի Մըսրը հաղրէթլէրի, ֆէվ-
քէլատէ պիր մէմուրիյէթլէ Տէրսաատէ-
թէ կէլմիշ օլան Ռիզա Մուսթաֆա բա-
շաեա, տէրհալ Գահիրէեէ կիթմէսի ի-
չին էմր էյլէմիշ տիր։

—Պասրէթ նամ Օսմանը զազէ-
թասընընն պէհանընա նէզարէն։ Պապը
ալի, Եէմէնի, իւչ վիլայէթէ թագսիմ
էյլէմէք նիեէթինտէ իմիշ։

Իրատաթրն պէհէր սաթ-
ը իրին սիրիսէհի ալ Ֆա-
սա 3 Իքինճի ալ Ֆասա
2. վ Իրանա, վ սաթ-
ալ Ֆասլար իլիրի 4 էր դրշ։
Սէքիթաղ վէ սայրէ
պէյօղլունա Ֆօղրաս եօլ-
սա 467 նիւմէրօլու խա-
նէսէ ԼԷՎԸՆԹ ՀԷՐԶԼԻՑ
թաղխանէսինէ կարմա
պէս Ֆ. Փանհասան իսմինէ
էմանէթի լեհէք սիր։

ԽԱՐԻՃԻՑԻ

ԲՐՈՒՍԻԱԼԼԱՐԸՆ ՊԱՐՁԱԼԸՓԼԱՐԸ

Սէնթընայ (Գօթ–տ'Օր) 6 դեկ. 1870

Թամ՝ օն իքի կիւն (Նոյեմբերին 19 ունտան 30 ունու գատար) Բրուսիալլըլարըն էսիրի օլմուշ օլտուղումտան, պաշըմա կելէն վագալարդա, Մ. Պիզմարգըն, էսիրլէրի հագգընտա էյի մուամէլէ օլունմագտա տրը տէյի ինկիլթէրրատա վէ Միւճթէմէայի Ամէրիգատա էօյիւնէրէք իթտիյի պէեանաթըն նէ ա-եարտա չէյ օլտուղունու թաստիգ իտէ-պիլիրիմ։

Նէյեմբեր 19 տա, պէրապէրիմտէ պիր արգատաշըմ պուլունտուղու հալտէ, Նիւիթօն (Ֆըլաներ–լէ–Վ.ուժօ) սեվահիլինտէ վագը ուֆագ պիր գարիեէեէ կիտիպ օրատա պուլունան վալիտէմէ վիշթիա վիրտիմ։ Գարիեէի մէգքիւր, Ժէնէրալ Վէրտէրին գոմանտատը թահթընտա պուլունան պիր պէօլիւք Բրուսիա ասաքիրի թարաֆընտան զապթ օլունմուշ իտի, լաքին, եէտիմատ եօլ թէզքիրէմ պուլունտուղունտան, էլիմտէ սիլահըմ վէ պէնի մուխաթարա-եա կիրիֆթար իտիճի էվրագլարըմ պուլունմատըզընտան, էմին պիր հալտէ պուլունմագտա իտիմ։ Ֆըլաներ-էեէ վարել օլտուղումտա, եօլ թէզքէրէմի Վէր իթտիրթմէք իչին կէօնիւլ իրատէթիմէ մէրքէզ կիթմէէ թէրէտտիւտ իթմէտիմ։ Հէյ վահ, միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրինէ մախսուս օլան աքերզըմ, վէ գըրմըզը զէմին իւզերինտէ սիեահ չըգուգլարը պուլունան եունտան եարըմըշ կէօմէյիմ պէնի Կարիպալտի թագըմընտան օլան ասկէրլէրէ պէնզէթպիլիրլէր վէ Կարիպալտի օլարա Վէրտէրտէքի Բրուսիալլըլարըն մէքքուհու օլմուշ տուր տէյի ֆիքրիմտէն կէչիրմէզ իտիմ։

Մէրքէզին պէլէյիւիլ, պէնի կէօրիւր կէօրմէզ, պիրտէն պիրէ բ-ըրէ-ֆ-եագասլը եօգարը գալտըրտը։ Վէ «վայ պաշը պօզուգ մը իմիշօրնիզ։ ճաուս մը արնըզ։ հայտէ չաբուք մահպուտա պուեուրուն։ պաղրըշտը վէ եօլ թէզքէրէմին իւզերինէ պագմագտըզընտան, էյմին պիր հալտէ պուլունմագտա իտիմ։ Ֆըլաներ-էեէ վարել օլտուղումտա, եօլ թէզքէրէմի Վէր իթտիրթմէք իչին կէօնիւլ իրատէթիմէ մէրքէզէ կիթմէէ թէրէտտիւտ իթմէտիմ։ Հէյ վահ, միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրինէ մախսուս օլան աքերզըմ, վէ գըրմըզը զէմին իւզերինտէ սիեահ չըգուգլարը պուլունան եունտան եարըմըշ կէօմէյիմ պէնի Կարիպալտի թագըմընտան օլան ասկէրլէրէ պէնզէթպիլիրլէր վէ Կարիպալտի օլարա Վէրտէրտէքի Բրուսիալլըլարըն մէքքուհու օլմուշ տուր տէյի ֆիքրիմտէն կէչիրմէզ իտիմ։

Մէրքէզին պէլէյիւիլ, պէնի կէօրիւր կէօրմէզ։ պիրտէն պիրէ բ-ըրէ-ֆ-եագասլը եօգարը գալտըրտը։ Վէ «վայ պաշը պօզուգ մը իմիշօրնիզ։ ճաուս մը արնըզ։ հայտէ չաբուք մահպուտա պուեուրուն։ պաղրըշտը վէ եօլ թէզքէրէմին իւզերինէ պագմագտըզընտան, էյմին պիր հալտէ պուլունմագտա իտիմ։ Ֆըլաներ-էեէ վարել օլտուղումտա, եօլ թէզքէրէմի Վէր իթտիրթմէք իչին կէօնիւլ իրատէթիմէ մէրքէզէ կիթմէէ թէրէտտիւտ իթմէտիմ։ Հէյ վահ, միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրինէ մախսուս

Սամաթիա 17 դեկտ. 1870

. . . Խմբագիր,

Ձեր պատուական լրագրոյ 1437 թուոյն մէջ նամակաւ մը պատասխան ած էինք՝ Հայկական ընկերութեան դեմ Օրագրոյ հրատարակած յօդուածին, անարդարութեանս կարգադրութեանցը մասին յօդուածատիրոջ թիւր գաղաքարը ուղղելու նպատակաւ։ Իսկ չուզելով նա մեր տուած բացատրութիւններուն համոզուիլ, երեքշաբթի օրուան Օրագրով դարձեալ պատասխան մը կուղղէ, յուսակտրտս հարկադրելով մեզ՝ կրքոտու անտեղի գրութիւններու պատասխանել. օրք ըստ ինքեան ո եւէ արժէք մը չունենալէ զատ, ընկերութեանս զգացմանը դպչելու եւ անօրէնութեան կարգադրութիւնները յանիրաւի մեղադրելու փորձեր են։ Հարկ չեմք համարիր հոս մէջ բերել այս ընթացքին իրական շարժառիթը, այլ աւելի լաւ կը սեպեմք՝ ազգայնոց համակրութիւնը գրաւող ընկերութեանիմը բարոյն դէմ հակառակողի մը խօսքերուն եւ չարաշար քննադատութեանցը այլ եւս չպատասխանել, քան կարեւորութիւն տալ, որոյ յայտնած կիրքն ու ոգին արդէն իսկ թաղիս ընկերականութեան լրջամիտ մասին արհամարհանացը արժանացած են։

Թո՛ղ գիտնան անոնք՝ թէ ինչ ամօթակ հետեւանաց համար եղած բլլայ նպատակնին, ամա՛ն այս տեսակ փորձեր ընկերութեանը վնասել չեն՝ կրնար, ինչպէս չեղան ժամանակ մը Ազգապան վարժարանին։

Հետեւաբար սա եւս յիշեցնելով կը վերջացնեմք խօսքերնիս, թէ գրելու ազատութեան օրէնքը բռնաբարող՝ վնասակար յօդուածներու հիւրընկալութիւնը չէ պատիւ հիւրընկալողին։

Մնամ եւն.

Հայկ. ընկ. Ցնորէն Ժողովոյ
Ատենապետ
Յ. Կրճկեան

Գայսերի Ուսումնասիրաց ընկերութիւն ընդհանուր Ժողովը ազատորը պուլուման Մեծապատիւ Էֆէնտիէր։

Ընկերութիւնը մեզմուր Ցեսուչ Ժողովը ազատարքնան պիրիսի նոգսան իքէն, երինէ քէնտի վազիֆէսինի իմրա իտէկելիշ իսէտ, պու տէֆա պիրիսի տահա եանի, Մեծ. Կարապետ էֆէնտի Իւլիպէկեան տախի մէմլեքէթի ճանիպինէ միւթէրատի օրաճաղը պէեանի իլէ, խութիֆա իլլէմիշ օլուզունան, էքսէրիյէթի ազա գալմաեարաք իշ կէօրիւլէմէզ օլմուշ օլմադ իլէ, եէնի ազալար ինթիխապընա էշէտտի իհթիյաճ կէօրիւլմիշ տիւր, վէ ինթիխապ մատտէսի իսէ, զաթը ալիէրինէ բաճի օլուզու միսիլու, տավէթ օլունմալերի տախի Ցեսուչ Ժողովունուն վազիֆէսինտէն պուլունտուղու հիսէթլէ, ընկերութիւնը մեզպուր ընդհանուր ժողովը (եանի ճէմիի հիսսէտարանը) պուլունան էֆէնտիլերին 1870 դեկտ. 31 ի եէվմի բէնշէմպէ սաաթ 6 տա վալիտէ խան եօգարը գաթտա Մեծ. Սերովբէ էֆէնտի կիւլպէնկեանը ստասընա պույուրմալերի խասէթէն ըլճա օրունուր էֆէնտիմ.

Ի դիմաց Ցեսուչ Ժողովոյ
Ատենապետ
Յովհաննէս Կէոչէան

Իսթանպոլ 18 դեկտ. 1870
Ն. 6 Շապճը խան

ՏԻԼՊԷՐ ՇԷՅԹԱՆ

Մանր-Դնդ 1438ին Նէ-էէ-էնդէն պոէրյէ

ԵՒԿԻՐՄԻ ՏՕՔՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՊԱՊ

ՏՈՒԶԱԳ

Ալմա, քէնտի օտաարնէն բէնճէրէսի էօնիւնտէ օթուրմուշ իքէն, Մարինա գօշարագ իչէրի կիրտի։

—Ա՜հ մատմազէլ, նէ՞ տէհշէթլի խապերլեր ալտրմ, Ալլահ սէնին տիլպէր տաեբզատէնի հրգզ իյլէսին։

—Նէ՞ իչին Մարինա, պիր թէհլիքէ՞ մի վար տրը։

—Թէհլիքէ՞ մի. խարապեէթ վէ էօլիւմ վար տրը։ Բրէնսին Սէնօր Գաբիթանօեա, էլլի քիշի իլէ հաղբրտա տուրմասընը, վէ անլէրի գաբու արասընտա կիզլէյիպ, պիր պօրու սէսի ալը ալմազ, քէնտի ատէմլերի իլէ տիշարբեա հիւճում իյլէմէսինի. վէ գալէանըն ճիվարընտա հէր քիմի պուլուր իսէ, եա էօյտիւրմէսինի եախօտ էսիր թուլթմասընը էմր իյլէմէքտէ օլմասընը իշիթտիմ։

—Ալլահ մուհաֆազա իթսին Մարիօմու։ Պու ախշամ կէլէճէք սիր. նէ՞ սուրէթլէ քէնտինի սագընարրապիլիրիմ։

Սաաթ եարը կիճէյի վուրտու, վէ մէրգուման իքի նէֆէր գըզլար հալէա բէնճէրէնին էշնիւնտէ տուրմուշ օլուպ, Մարիօ իչին տէրքեար օլան թէհլիքէ իւզերինէ սըգը սըգրեա աէօյլէշմէքտէ, լաքին մէղքիւր թէհլիքէյի, քէնտիսինէ էվվէլինտէն պէեան իթմէքլիյէ պիր չարէ պուլամամազտա իսիլէր։

Հազրգաթէն սաաթ իքիտէ Մարինանըն աշրզը օլան Մուրիլլօ, քէնտի նէօպէթճիլիք մէմուրիեէթինի տէրիւհտէ իյլէսի, վէ մէրգումէ անը հէր հալտէ տէրին պիր ույգուեա տալտրրաճագ օլան պիր պարտագ չարապը, հէման քէնտինէ եէթիշտիրտի, Մուրիլլօ պիւյիք շազրգա մէղքիւր շարապը գապուլ իյլէսի, վէ Մարինա քէնտի եիւզինտէն պիր բուսէ ալմասընա տախի միւսաատէ իթտիքտէն սոնրա, թէքրարէն բէնչէրէտէն իշերի կիրիպ, Ալմանըն եանընա կէլտի։ Արասը պիր չարեէք կէչմէդտէն, Մուրիլլօ տէրին պիր ույգուեա տալմըշ իսի Օլ վագրթ Ալմա բէնչէրէտէն տիշարը իսթիհքեամ սիրբէրինէ չըգրպ՝. Մարիօ կէլմէեէճէք տիր տէյի պիւյիք պիր իւմիտ իւզրէ, էնտիչէ իլէ էթրաֆա պագընրպ տուրմաեա պաչլատը։ Պիրաէ Մարիօնուն օրմանընն կէօլկէսինտէն տիշարը չըգարագ սիւրաթլէ, խէնտէյէ տօղրու կէլմէքտէ օլմասընը կէօրտիքտէ, եիւրէյի ալթ իւսթ օլարագ, կէրի տէօնմէսինէ պիր նիշանէ օլմագ իւզրէ, մէնտիլինի սալլամաեա պաչլատը։ Լաքին Մարիօ մուղայիրի օլարագ, մէղքիւր մէնտիլ սալլայըշընը «հօշ կէլտին» մանէասընա ալարագ, հէման իլէրու ֆըրլանտը, խէնտէյին իշինէ աթլատը, վէ օլ պիր թարաքընտան թըրմալանարագ եօգարը չըգրպ՝ Ալմանընն եանընա էէթիշտի։

— Օ՜հ Մարիօ, գաչ պունտան թէհլիքէտէսին։

—Թէհլիքէ՞ մի, սէնին իշին էօլիւմիւ պիլէ կէօղէ ալմըշըմ տրը։

—Ալլահ աշգընա օլսուն, քէնտինի գուրթարմաեա պագ։

—Նէ՞ տիմէք իսթէրսին Ալմա, պիւթիւն էթրաֆտա սուալուգ հիւքմ իթմէքտէ, վէ նէօպէթճի տախի ուեամագտա տրը, նէ՞ իշին գաչաերմ։

—Մա՛րիօ, պիր տուղազ գուրուլմուշ տուր, լաքին սէնին իշին մի տիր, պէյգասը իշին մի տիր, օրասընը պիլմէմ։ Պիր պօրու սէսի իլէ էլլի քիշի պիրտէն հիւճում իտէրէք, գալէանընն էթրաֆընտա, հէր քիմի պուլուրլար իսէ, եա էսիր թուլթաճագլար, եախօտ էօյտիւրէճէքլէր տիր։

Ալմա, մէղքիւր քէլամլարը հէնուզ սէօյլէմիշ իքէն, պիրտէ նակէհան պիր պօրուտուր էօթտիւրիւլտիւ։

«Գաչ Մարիօ, Ալլահ աշգընա օլսուն գաչ»։

Մարիօ, սօն տէֆա օլարագ Ալմանընն տօտագլարընը բուս իյլէտիքտէն սոնրա, ճէսուրլուգլա թէքրարէն խէնտէյէ աթլատը, վէ տիկէր թարաֆընտան եօգարը չըգրպ՝ օրմանընն գարարթընը կէօլկէսինէ եէթիշէպիլմէք իւմիտի իլէ, սիւրաթլէ գօշմաեա պաչլատը։

Լաքին, էվվէլիսի տէրին պիր սուալուգ իշինէ զարգ օլմուշ օլան գալէա, չիմտի սիլանանմըշ պիր չօգ ատէմլերին պաղրըշմա վէ կիւրիւլթիւլերի իլէ էօթմէքտէ, վէ այ ըշըղը իլէ կէօրիւնմէքտէ օլան Մարիօնուն իւզերինէ գարապինալար պօշանմագտա իսի։

Ալմա, պիւթիւն վիւճուտի իլէ տիթրէեէրէք Մարիօնուն գաչմասընա տիգգաթ իթմէքտէ իքէն, օրմանընն եարը եօլ եագընընա վարը վարմագ, մէրգումուն վուրուլուպ եէրէ տէվրիլտիկինի կէօրէրէք քէնտիսի տախի պայըլըպ տիւշիւս։

ՕԹՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՊԱՊ

ԳՕՆԹ ՏԸ ՍԱՆԹԱ ՖԻՕՐՕ

Մարիօ, աղըր սուրէթտէ եարալանմըշ տէյլի իսի. լաքին Գաբիթանօ վէ քէնտի էլլի նէֆէր ըէֆիքլերի, քէնտինի մուհասէրէյէ ալըպ, նիհայէթ իւլ էմր թէալիմ օլմուեա մէճպուր իթտիլէր։

Մարիօ, Հէրքիւլէս Վիթէլլինին էմրի իւզրէ, զայէթլէ էմին պիր մահէլլէ մահպուս իտիկտիքտէն սոնրա, մէրգում իիմթիեար, Ալմաեը, հուզուրունա կէթիրթտի։

—Մատմօազէլ. էօյլէ կէօրիւնիւր քի, սէնի, եապանի տաղլարտան ալրպ պուրաեա կէթիրմէմէ, գօյնումտա պիր երլան պէսլէմէքտէ պուլունմուշում տուր։

—Ինայէթ, մէրհամէթ էթ. տէյիլ պէնիմ իշին, իլլա անըն իշին,

Ալմա պունլարը սէօյլէտիկի վագրթ՝ տիթրէյէրէք, տիզ իւզերինէ կէլտի։

—Էվվէթ, էվվէթ. Անտրէա Վիթէլլի, պանա նէ տէրէճէտտէ մէրհամէթ կէօսթէրտի իսէ, պէն տախի քէնտի օղլունա օլ գատար մէրհամէթ կէօսթէրէճէյիմ տիր։ Մարիօնուն իշի պիթմիշ տիր արթըգ։

—Էֆէնտիմ, էֆէնտիմ. էկէր մէրհամէթ տախի իթմէզ իսէն, հիչ տէյիլ իսէ տիւշիւն քի, էկէր Անտրէա Վիթէլլի քէնտի էվլատընն էօլիւրիւլմիւշ օլմասընը կէօրիւր իսէ, օգիանոս գատար գանլար ագաճագ, վէ պիթիւն էհալէթլէր էհալիսինին գըլրճտան կէչիրիլմէսի իլէ տախի, քէնտի ինթիգամը աթէշի սէօյիւնմէեէճէք տիր։

Հէրքիւլէս Վիթէլլի, գօրգագ պիր ատէմ օլուպ, զաթէն քէնտիսի տախի պուրալարընը հիսապ իյլէմիշ իսի։ Իմտի ինթիմալտէն օլուզու իւզրէ, քէնտի թէհտիտինի, մէվզրեի իճրաեէ գօյմաեա ճէսարէթ իտէմէդ իսի։

—Օրալարը պէնիմ վազիֆէմտէ տէյիլ. Մարիօ էօլմէլի տիր։ Շիմտի սէնին իլէ օլան իշիմէ պագաերմ։ Ալմա, զանն իթմէ քի, պէնիմ տիւշմէնլէրիմի պարընտրրմագտա օլան պիրիսինի պունտան սոնրա եանընտա սագլաեաճաղրմ տրը։

—Տիմէք տիր քի, պէնի թէքրարէն տաղա կէօնտէրմէյէ հիմմէթ իտէճէքսին տիր։

—Խա՛յր. սանա զաչգա հավատիսլէր վէրէճէյիմ։ Գօնթ տը Սանթա Ֆիօրօ, սէնի իսթէմէքտէ տիր. իմտի անըն իլէ էվլէնմէյէ հազըր օլմալըսըն։

Ալմա իզտիրապը գալպ իւզրէ կէօզլէրինի եօգարը գալտրրտը։

—Ինայէ՛թ։ ինայէթ. գըյմա պանա, Բրէնսա։

—Գօնթ տը Սանթա Ֆիօրօ իլէ էվլէնէճէքսին։

Ալմա, տիզ իւզերինտէն աեաղա գալգարագ, պէնգի սօլմուշ ֆագաթ թէքէպպիրանէ պիր թավր իլէ մէրգումուն էօնիւնտէ տուրտու, քէնտինին օլ նազիք թապիեաթը, նակէհան հիտտէթլի վէ գարարկիր պիր հալքէսդ իթմիշ կիպի կէօրիւնմէքտէ իսի։

—Խայ՛ր մէրգում իլէ էվլէնմէեէճէյիմ. էվվէլ էմիրտէ, եա Մարիօ իլէ էօյէճէյիմ, եա եօգաա սէնի էօլտիւրէճէյիմ տիր։ Ինչէ Բրէնսա Վիթէլլի, պէնիմ գարարը գաթիմի սանա պէյան իյլէտիմ։

—Կէօրէճէյիզ, կէօրէճէյիզ։ Մէրգում իլէ էվլէնէճէքսին տէեորում։

—Վէ պէն տախի, Մարիօ Վիթէլլիտէն պաչգա հիչ պիր քիմսէ իլէ էվլէնմէյէճէյիմ տէեորում։

—Էհ. Մարիօ իլէ էվլէնմէնէ կէլինճէ, անըն գօյաերընը պուլուրում։ Էկէր Սանթա Ֆիօրօ իլէ էվլէնմէյէ բաղի օլմազան, սէնին աչրզըն օլան Մարիօ Վիթէլլիյի. գալէանընն տիվարընտան տաաճաղրմ տրը։

Մէղքիւր տէհշէթլի պէեանաթ, Ալմաեը տիթրէթտի։

Ֆէրտասը կիւնիւ, Ալմա, Սանթա Ֆիօրօեա թագտիմ գըլընաը։ Մէրգում, գարա եիւզլիւ, օրթա եաշը վէ օրթա պօյլու պիր ատէմ իսի։

ՕԹՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՊԱՊ

ԱԼՄԱՆԸՆ ԵԷՄԻՆԻ

Գօնթ տը Սանթա Ֆիօրօ, Ալմանընն հիւսանի էնտամ վէ տիլպէրլիկինէ վուրուլմուշ օլուպ, վէ Բրէնսին տախի հիւանի բիզասընը թանսիլ իսիպ, մէրգումէ իլէ էվլէնմէք իչին աճէլէ իթմէքտէ իսի։

Պիր սապահ Ալմա գուլէնին եօգարըսընտա օթուրուպ, օլ գատար սէվմիշ օլտուզու Ապրուճէի տաղլարընա պագարագ տալմըշ օլտուզու հալտէ, Բրէնսա, մէրգումէնին եանընա կէլտի, վէ գապա պիր սէօյլէյիշլէ։

«Մատմօազէլ –Ալմա Վիթէլլի– չու գարշընքի գուլէյի կէօրի՞եօրմուսունա» ատտի։ «Գօնթ տը Սանթա Ֆիօրօ իլէ էվլէնմէքլիյի սանա էմր իթտիմ, լաքին սէն գարշը կէլիեօրսուն, էմրիմէ իթաաթ ի՞թմէեէճէքմիսին։

—Նասըլ էվլէնէպիլիրիմ սէվմէտիյիմ պիր ատէմ իլէ. գաչ քի—

—Գաչ քի պիր պաչգասընը սէվէրիմ տիմ մէք իսթէրսին. էօյլէ տէյի՞լ մի տիր։ Լաքին սէօյլէտիքլէրիմէ իյի տիպգաթ իյլէ. եարընն կիւնէչ պատթարքտա, օլ սէնին սէվտիյին ատէմին թէնի չու գարշընքի գուլէնին տար ազաճընտան աշաղը սարլաճագ տրը։ Եարընն ախշամ, գարանլըգ պասմազատն, Անտրէա Վիթէլլինին՝ օղլու օլան Մարիօ, էօլէճէք տիր։

Ալմա, տիզ իւզերինէ կէլտի։

—Մէրհամէթ, մէրհամէթ Բրէնսա, քէտէրիմ, գը՛յմա Մարիօեա։

—Անընն էօմրիւ սէնին էլլինտէ տիր։ Սանթա Ֆիօրօ իլէ էվլէնմէյէ բաղի օլտուզունտա, Մարիօնուն եաշաեաճաղը իչին, բրէնսաճէ, սէօղիւմիւ վէրիրիմ։

—Ա՜հ, Մա՛րիօ, Մարիօ, պէնտէն, նէ՞ տէհշէթլու պիր ֆէտաքեարլըգ մաթլուպ իտիլմէքտէ տիր։

—Սօն ճէվապընը սէօյլէ։

—Ալմա, պիր սանէմ կիպի բէնկսիզ վ տիլպէր օլտուզու հալտէ, աեաղա գալգտր

—Էկէր մէրգում գօնթ իլէ էվլէնմէյէ բաղի օլուր իսէմ, Մարիօնուն սէրպէսթ պրագըլաճաղընա սէօզ վիրը՞րիսին։

—Մարիօ Վիթէլլինին էօմրիւնէ տօգունուլմաեաճագ տրը։

—Խա՛յր, խայր. օլ գատարը քիֆայէթ իթմէզ։ Մէրգում, իսթէտիյի թարաֆա կիթմէյէ սէրպէսթ օլմալը տրը։

—Պիր տէֆա տահա սէօյլէրիմ քի, Մարիօնուն էօմրիւնէ տօքունուլմաեաճագ տրը. պունտան զիեատէ պիր չէյ իչին սէօզ վիրմէմ։ Սանա, եարընն ախշամա տէկին, տիւշիւնէճէք՝ վագրթ վէրիրիմ։ Կիւնէչ պաթտրը վագրթ, Մարիօ, էօլտիւրիւլմէյէ կէօթիւրիւլէճէք տիր։

. . . . . .

Մէղքիւր չէտիտ միւքեալէմտէն պիր իքի սաաթ սոնրա, Ալմա իլէ Գօնթ տը Սանթա Ֆիօրօ պէյնինտէ, աթիտէքի մէնզարէ վազը օլտու։

—Թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, տիզէ վիրէճէք եիւրէյիմ եօգ տուր։ Նէ՞ սուրէթտէ զօր իյլէմէքտէսինիզ։

—Լաքին պիր վագրթտան սոնրա, ազաճրգ պէնի սէվմէք իչին պիր իմմ՞ա տախի վիրէմէզմիսին. Ալմա՛։

—Սէվմէ՛ք մի. պէնիմ ֆէլաքէթլէրիմ ալէագաեր ունութտուրմուշ տրրլար պանա։ Տէյի՞լ մի քի, գարընտաշ կիպի, պէրպէր պիւյիւմիշ օլտուզումուզ տաեբզատէմ, չու տէհշէթլի մանզէսլէրտէն պիրիսինտէ եաթմագտա տրը։

—Եալընը գարընտա՞շ կիպի մի։

Ալմա ճէվապ վիրմէտի։

—Իհթիմալ տրը քի մէրգում տաեբզատէնի սէվմէքտէսին։

—Իհթիմալ տրը։

—Էկէր մէրգումու գուրթարրը իսէմ, հազգրմաա, հիչ տէյիլ իսէ, մէգատիրշինաալրղընը թահրիգ իսէպիլի՞րմիսիմ։ Օլ վագրթ, պիր կիւն իւմիտ իթմէյէ ճէսարէթ իսէպիլի՞րմիսիմ։

Ալմանընն ճէվալինի, պիր իւմիտ գըզարթրը սարրը։

—Գօնթ տը Սանթա Ֆիօրօ. պէնիմ տաեբզատէմ, մէրհամէթսիզ բէտէրիմ թարաֆընտան, էօլիւմէ հիւքմ օլունարագ, մահպէստէ եաթմագտա տրը։ Բէտէրիմ սէնին իլէ էվլէնմէմ չարթը իլէ, էօմրիւնէ տօքունմամագըրը թէքլիֆ իթտի պանա։

—Վէ սէն տախի բէ՞տտ իյլէտին։

—Էվվէթ բէտտ իյլէտիմ, չինքի եալընը էօմրիւնէ տօգունուլմամասընա սէօզ վիրտի, վէ սէրպէսթ սալը վիրիլմէսինի գապուլ իթմէտի։ Վէ պունտանտա չու անլաշըլմագտտ տրը քի, մէրգում, քէնտի էօմրիւնիւն պագըրընը, մահպէսին պուճաղընտա կէչիրմէյէ հիւքմ օլունաճագ տրը. լաքին Մարիօ, էօլմէքլիյի, էօյլէ պիր հալտէն իսթիւն թութար։

—Ֆարզ իտէլիմ քի, պու կիճէ պիր եօլունու պուլարագ, տաեբզատէնի գաչբաեըմ, օլ վագրթ պէնիմէ էվլէնէպիլէճէ՞քմիսին։

—Պու չէյի եաբապիլի՞րմիսին։

—Էվվէթ եաբապիլիրիմ. վէ էկէր, պէնիմ զէվճէմ օլմաեա սէօզ վէրիր իսէն, եաբմաեաա հազըրմ։

—Էվվէլ էմիրտէ, անը նէ սուրէթլէ գուրթարապիլէճէյինի սէօյլէ. պատէհու ճէվապընը վէրիրիմ։

—Բրէնսին տակէրլէրինտէն չօղլարը, զաթէն պէնիմ ֆամիլեամա խըտմէթ իթմիշ ատէմլէր օլուպ, անլէրին, բիւշվէթ իլէ էլտէ իտիլեր օլմալարընը պիլիրիմ, վէ զէնկինիմ տէ։ Մահպէս պէքճիսինէ պիր մըգտար ֆագճէ վիրտիյիմտէ, անախթարլար

թէալիմ իսիպ, քէնտիսի տախի, պէնիմ գաւլէալարըմտան պիրիսինէ գաչար։ Մարիս պիր քէրրէ գուրթարըլտրքտա, սէնի գազանմանրն պիրիճիք եօլու պու օլմուշ օլմասը իչին, պէն քէնտիմ անը գաչրըմըշ օլտուղումու տախի, բրէնսէ պէեան իտէրիմ. բրէնս, գաւվէթլի օլտուղումտան, գօրգարիմտի հիտտէթինի թէաքին իյլէմէյէ մէճպուր օլուր։

—Գօնթ, սանա վիրէճէք մուհապպէթիմ եազ տուր. լաքին էկէր Մարիսեաւ գուրթարապիլիր իսէն, սէնին կէլինին օլմասա սէ օղ վէրիրիմ։

Ալմա, Սանթա Ֆիօրօտան այրըլըպ, Մարիսնուն գուրթարըլմասը իչին գարարկիր օլան եարը կիճէյէ գատար, քէնտի օտասընտա, սէլ կիպի կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ իտի. պու ճիւմլէ, մէրգումէ կէնճ գըզ, քէնտի աշրգընըն էօմրիւնիւ գուրթարմագ իչին, ասլա սէվմէտիյի պիր ատէմ իլէ էվլէնէրէք, քէնտիսինի, էպէտի սուրէթտէ սէֆիլ գըլմագըզդա, գարարը գաթի վիրմիշ իտի։

Ալմա, Մարինա իլէ պէրապէր, եարը կիճէյին, գարարկիր օլան մանէլլտէ. Սանտա Ֆիօրօեաւ պուլմաեա կիթիտիլէր։

Հէր թարաֆտա, կիճէ եարըսընա մախսուս օլան պիր սուլուգ հիւքմ իթմէքտէ իտի։ Սանթա Ֆիօրօ, քէնտիլէրինի գարշըլաեըպ։ պէրապէր կէթիրմիշ օլտուղու թէքմիլ պիր ասկէր էլպիսէսինի, Մարինանըն էլինէ վէրտի։

—Իշթէ մանպէսին անախթարլարը Ալմա. սէօզիւնիւն իւզէրինաէ սաղ տուրմագտաարն եա։

—Սիզէ սէօզ վիրտիմ։

—Եէմին իտէ՞միսին։

—Էօղիւմէ էմնիեէթ իթմէմէքտէսին, լաքին քէյֆին եէրինի պուլսուն իչին, եէմին տախի իթմէյէ հազրըմ։

—Տուր պիրազ։ պիրիպիրիմիզին սէօզիւնիւ եանլըշ անլամըշ օլմաեալըմ։ էպէտի սուրէթտէ, Մարիս Վիթէլլոն թէրք իյլէմէյէ եէմին իտէ՞միսին։

—Զէնի, եէմինիմտէն գուրթարմաեա գարար վիրմէտիյին հալտէ, մէրգումու էպէտի սուրէթտէ թէրք իթմէյէ եէմին իտէրիմ։

—Զօգ իյի։ Մարիսնուն, էպէտի սուրէթտէ՞ սէնտէն՞ դաթի իւմիտ իյլէմէսի էլզմիեէթտէն օլտուղունու տախի, քէնտիսինէ սէօյլէմէեէ եէմին իտէ՞միսին։

—Գունո՞ւն տախի լիւզումի պուլունմագտա տըր։

—Էվվէթ։

—Զօգ իյի, պունուն իչին տախի եէմին իտէրիմ։

—Սէն տախի, թպգը պէնիմ սէօյլէտիյիմ կիպի սէօյլէ։ «Հազրէթի Խանըն Խաչը, վէ ճանըմըն սելամէթի իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի, պունլարըն քեաֆֆէսինի տախի իճրա իտէճէյիմ պիր»։

Ալմա տիթրէտի։

—Գունու եաբմա՞լըմրեմ։

—«Սէն պիլիրսին», տէտի գօնթ, անախթարլարը կէբի ալմադ լուգրէ էլինի ուզատարագ։

—Խայր, խա՛յր։ եէմին իտէրիմ։

Գատէհու մէրգումէ, աթիտէքի լուղէթլէրի թէքէրրիւր իյլէտի։ «Հազրէթին Խանը Խաչը, վէ ճանըմըն սելամէթին էուլէրինէ եէմին իտէրիմ։

(Ցեվոդ)

ԹԱՏՐՈՆ
ԲԱՐԵՍԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Ի ՄԻՋԱԳԻՒՂ
1870 դեկտ. 20 կիրակի գիշեր ժամ 2 ին
Ա. ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ
ԿՈՌՆԱԿ
Ողբերգութիւն 'ի հինգ արարս եւ 'ի մի պատկերս
ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԲԱՐԵՑԻՇԱՏԱԿ ՄԿՐՏԻՉ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ
ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ

ԻԼԱՆ

Ասաքիրի Շահանէ լազմէսի իչիւն 4 500քիլ չալբին պէ հէր քիլէսի 13 ղր 28 փարաեա, վէ 150 000 եարտա ասիարլըգ քէթէն պէղինին տախի պէ հէր եարտասը 115 փարաեա թարիպի էօհտէսին. ամ թէքարիւր իթմիշ օլմաղա, գարարի գաթիսի քանունի էվվէլին 21 ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ Ֆարի Շուրայի ասքէրիան ճամա օլունճաղը։

17 յանուարի էվվէլ 1870
Պաղար Մէրասքէրի

ԻԼԱՆԱԹ
ԼԱՄՊԱՃԸ

Գրիգոր Շէյտանեան լամպէթլու Լոնտոնի իլան իտէր քի Պէյօղլու Ճատտէսին. ամ 372 Նիւմէրօ իյէ մուրագամ մաղազասատ։ Ֆրանսա սէֆիարէթխանէսի գարշուսինտէքի (Էմրաս ուբլա քուր ար Մի բագը) եանի։ Միւճիւրախ մէյտանը թաամիր օլունան չրգմուզ սօգաղըն իչին. ամ պիր Լամպաճը ֆապրիգասը քիր չատ էյլէմիշ տիր

Հէր նէվի լամպա թամիրի վէ թէմիզլէմէսի, պոյամասը, բիրինճ վէ կիւմիշ վէ այթուն եարարդամասընը վէ ուօնամայա միթաալիք հէր նէվի իչէրի թաամիլիա իտէր։

Վէ էհվէն ֆիյաթլէ կոյնա եարը տախի պու լունուր։

Մէգիր մաղազասա քուրու թուլամասարը էէնիսէն եարը ըզ թամիր տախի օլունուր։

Ժ. Տ. ՀԱՆՆԷԹՕՆՈՒՆ
ԻՏԱԼԻԱՅԻ ԹԱՀԹԸՆՏԱ ՖՈՒԼՈՒՆԱՆ
ՄԱԼԻՈՑԷԱՅ ՇԻՐԲԷԹ

Գալըր սա Մէնդէլէրէ խոր էրբէսալ ինա
Լուէը 16 Նէմէրօյա մաղազա

Մէկզիւր մաղազասա, Օսմանլը, Ավստրիա, Բուսիա, Ֆրանսա, Իսպանիա, Իտալիա, Իսպանեա, Պուքրէշ, Սագսոնեա, վէ սայիր հիւքիմդարներին իսթիգրազ պիլէթլէրն վէ հէր հէվի պանգնօթլար ալընըպ սաթըլտրգտան մասա, հէր պիր իսթիգրազ ֆայիդէլէրինին պէտէլի ատ. ուֆագ պիր ըսգօնթօ իլէ թէէտիյէ օլունուր։

Մէգիր պիլէթլէր, սէնէատ 3 տէն 6 տէֆա չէքիլիպ, 400,000, 500,000, 600,000, 700,000, 800,000 ֆրանք գազանրրար, վէ պիր ատամ, 10, 20, 40, 60, 100, 150, 200, 300 վէ 500 ֆրանք լատէրդ մէգիր պիլէթլէրտէն պիր թանէ ատթրն ալարդտա, մէգիր մէպլաղարատան պիրիսինի գազանրը։

Դեկտեմբեր 16 տա իսկ, Յագսոնեա հիւքիմէթինին 150,000 թալէր գազանաճագ օլան իսթիգրազ պիլէթլէրի չէքիլէճէք տիր։

Թուքսիլի մալիւմաթ տպգ իյլէմէք իսթէյէնլէրին Գալաթատա Գօմիսին խանը ԺԹ թիսալինտէ վագը Մ. Ճանէթթօնուն 16 նիւմէրօյու մաղազասընա միւրաճաաթ իյլէմլէրի։

Ժ. Թ. ՃԱՆԷԹԹՕ

ՐՈՒԶՆԱՄԷ
ԵԱՆԻ
1871
ՍԷՆԷՃԷ ՄԱԽՍՈՒՍ
ՕՐԱՑՈՅՑ
Վ Է
ԳԱԶԱՄԻԱ

Վրամեան թատրոնէ սինտէ թատ ի. տիլմէյ օլան պու հէմ Օրացոյց վէ հէմ տէ Գազամիա խրթանպօլտա Ոազդ եօղ. գու չունտավսգը Գաֆֆէեան պիրատէրլէր տիւքքեանընտա 100 էր փարաեա տա. թրլմագտա տըր։

Թիւրքճէ քիթապէթոլ մէհարէթի օլան Սարաճեան Թօրոս վէ ըէֆիգլէրի էֆէնտիլէր, Պաղչէ գաբուսունտա Շէյխիւլիսլամ խանընտա 3 Նիւմէրօլու օտատա իդամէթ իթմէքտէ օլտուղլարընտան, գանուննամէյի թիճարէթին պէնալէրինէ թէվֆիգան, խթիտա, վէ բրօթէսթօ, վէ բաբօրթօ, վէ լայիհա, վէ մուհասէպէ կիպի իշլէրինի եազտրրմագ, վէ Ֆրանսըզճատան թիւրքճէյէ թէրճիւմէ իթմէրմէք, վէ էլսինէյի մէգբիւրէտէն տէրս ալմագ խսթէյէնլէրին, օտայի մէգբիւրէ միւրաճաաթ իյլէմլէրի, վէ տիպլօմալը մէշհուր ավօգաթլար տախի պուլունմագտա օլտուղու իլան օլունուր։

ՏԱՐԵՐԳ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

Թուրքմանեաց Յաուելուածովք Ֆրանսերէնէ
Հ. ՓԱՌՆԱԿԵԱՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԵԱՑ
Ի ՆՊԱՍՏ
ԱՆՁՆՈՒԻԼՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Գ. Ա. ՁՕՊԱՆ
Կ. Պոլիս Ցպագրութիւն Արամեան

Կը Ծախուի ամեն Հայ գրավաճառաց խանութը։ Գին 7 ղրշ։

ՏՕԳԹՕՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Մի մանկէյէ էֆէնտի։ Իւսկիւտարտա։ Սէլամրգտա։ Թարլա պաշը սօգաղընտա վագը։ Էճզաճը Յոհաննէս Էֆէնտինին 257 ամ մէրօյու Էճզահանէսինտէ, չարչէմպիհ կիւնէրի սաաթ 5 տէն 8 է գատար խայրաթ պաղմաղտա տըր։

Տօղթօր Մինասեանը կէօրմէք իսթէ չէէնին։ Գալաթատա։ Բէրբէմպիհ բաղչասընտա վագը։ Մինասեանըն Ամէրիգա մաղազասընա։ վէ եախոտ Իսթանպօլտա քէօրիւ պաշընտա վագը միւսիւ Ֆանի էճզահանէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէսի։ վէ եախոտ իսթէր պրրագմասը իգթիգա իտէր։

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ
ԵԱՆԿԸՆ ԻՉԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ
«ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՇ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ»
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԱՆԵԱՍԸ

Գու կիւնքի թէքմիլ սէրմայէսի (անուանական) Լիր. Ինկ. 5,000,000

ՍԱՆԻ	Լիր. Ինկ
Առաջ սէրմայէ	2,000,000
Շիմտիյէտէք քեարտան արթըրըլմըշ	2,838, 1
Գու կիւնքի մէվճուտ սէրմայէսի	4,838,119
Դումբանեանընը երլըզ իրտաը	800,000

Իշ պու գու մրանեա 1809 տա, եանի պուենան 61 սէնէ էվվէլ թէշգիլ օլունմուշ օլուպ։ վէ բէնտի սէրմայէսինէն մատտէ քեարտան արթըրտըգը պէօյիւք բէպրաղ իլէ տիւնեանընն էն պէօյիւք չիր քիթիլէրինին սրրասընա կէօրմիշ տիր։

Կերէք էհալիսին քէնտի մաղազասընտա վէ կերէք Սմիրնայի վէ Կայսարիա կէօմրիւքլէրինտէ պուլունան մալլէրիս վէ կերէք էվ, մաղազա վէ Կոնիայի սայիրէ վէ էյեա, քէօյէրտէ վէ եախոտ չէ հիր իչին տէ, սինտրթա իթմէք իչին իյան իտէր։

Սիկուրթա թուրքմաղ խթէէյէնլէր Գալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա Ն. 9 մէգբիւր գու մրանեա թարաֆընտան գուարէթը քեաֆիլէսի պուլունան ճէն. թիք Ֆ. Ռ. իլիքիմ Ր. Ֆուանա վէ եախոտ Իսթանպօլտա Ֆէրիքի բաչա խանընտա Համրարճում ազա Յովհ. փեանա միւրաճաաթ իյլէմէ էրի։

ՏԻԿԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

Գալաթատա Փէնճէմպիհ փազարընտա, Վիթալիս խանը իւսթ գաթընտա. նիմէրօ 7։

Միւսիւ Քէօլրը վէ Ֆրէնկեանընն գօմբանեաարնտա էհվէն ֆիյաթլէ, վէ կաբանթի թահթընտա օյարագ, սաթըլըր ֆամիլեալար, թէրգիլէր, գունտուրաճըլար վէ սարրաճլար իչին, տիքիչ մաքինասը, մաքինա եաղը, վէ իյնէսի։

Միւշթէրիլէրէ գօլայըգ օլսուն իչին, պիր գաչ տիպտէն պասըլմըշ թարիֆալարը վէրիլտիքտէն պաշգա սաթրլարդը սաաթ տէ, տիքիշ տիքմէք ուսուլի տախի, վարաարզնա էօրէթտիրիլմէք տիր։

Գուլլանըլարագ պէզուրլուշ վէ եախոտ պիր եէրի գէրբըլմըշ օլան մաքինալար, լազըմ կէլէն իճրէթ վէ մէսարիֆ իսթէնիլէրէք, թամամ իթտիրիլիր։

Ֆիգ. 10

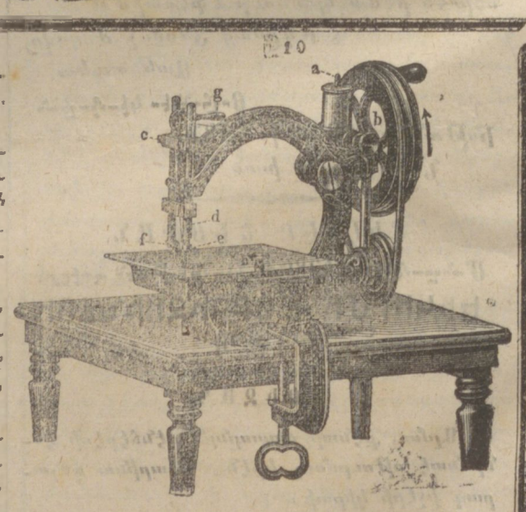

ՏԻՇ ԿԷԹԻՐԷՆ ՊՕՅՈՒՆՊԱՂԸ

Գու պոյունպաղ Գէրբինտէ սէբայ էճզաճըսը կէէբիկ գարնտաշլարն պիր նէ. վէ իճասը օլուպ, էյիքիրիք գուվվէթի իյէ աղ վագրթատա չօճուգլարն տիշէ. ռինի աղբըսըզ վէ սը ըսըզ կէթիրէճէկի մուճէրբէպ վէ աշիքեար տըր։ Իլք տէ. Ֆա իւսկիւտարտա Յ. Փափազեան Գարեգին էֆէնտինին Ֆամիլեասընտա պու պոյունպաղընն մուճիգաթը թէէսսիրաթը կէօրիւմիշ տիր։

Քէզալիք մէգբիւր մաղազատա սաթըլմագտա տըր։ Ֆիյ 3 ֆրանք։

ՏԻՇ ՈՍԿԻՆԸ

Հարեան փէյլեր իւր թէլեւ-
Ամանորդն գուլլանմուշ իւր

Մէ-էլլէֆ Յօսէֆ Տէրինի Փաշէ հէտէդ։

Զիրք օլունան քիթապըն պաշը պա պէլէրի Տիշէրին օլմատըղընտան նէյչէր իսէն մինասիպէթսիզլիքլէր։

Եէրէթի տիշէրին թիւրլիւ ճինսի։
Էքլէմէ տիշ։
Հալգա։
Դայ։

Մատէն իլէ եաբըշան տիշէրին մինասիպէթսիզլիյի։

Թիւրլիւ ուսիլլէր հագգընտա բուպար վէ թէճէսսիզ։

Եէրէթի տիշէրէ լազըմ կէլէն պէյտի է մէնկ։

Տիշէր ինսանըն լէհճէսինէ իքթիզա օլմասը ճիհէթի իլէ։

Տիշէր, առուտագլար, թէլաֆուզ, կիւլմէք։

Եէրէթի տիշ պիր իսթիսար առամ աղզընտա նէ պիշիմ վէրիր առուտագլարա, եիւզէրէ, պուրունա, վէ չէնէյէ։

Տիշէր ինսանըն ատազըզընա վէ կիւզելլիյինէ նէզարէն

Պուլունուր Տօքթօր Տօրինի տիշ հէքիմինտէ, Պէյօղլունտա Ամալը մէճիս սոգաղընտա 15 նումէրօ խանէտէ, եախոտ Ըստանպօլտա քէօրիւ պաշընտա Ինթիզարն զարշրսընտա։

Տօքթօր Տորինինն թէէլիֆ իյլէտիյի տարիր քիթապլար։

Թարիի վէ եէրէթի տիշէր հագգընտա սէօհպէթ . . . . . ֆիյ. 5 ղ
Ինսանըն աղզը . . . . . » 20 »

Գու քիթապլար սաթըլմագտա տըր եազգրտա պէյան օլան մահէ ըրտէ վէ Պէյղլունտա 323 նումէրօյու վէյա քիթապճը տիւքքեանընտա։

ԼՕՀԶՈՒՆ ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ
Գալաթատան ոտքնմանը

Բրուսիանըն հէքիմլիք Ագատէմիասը էն միւթէպէր հէքիմլէր վէ ուսումէն քեաֆֆէյի հէքիմլիք Ագատէմիալարը թարաֆընտան թահսին օլունմուշ օլան մէգբիւր ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒՆՈՒ խթիմալ իտէնին եիւզիւնտէ վէ էլլէրինտէ նէ գըզըլ լէքէ փէյտա օլուր, նէ եիւզիւ կիւնէյտէն եանար վէ նէ տէ պուրուշուր։ Կէրէք դատընալար վէ կէրէք էրքէքլէր թէնէ պէկնագլրգ վէրտիքտէն մասատա տէրիյի եումուշատան մէգբիւր սուեուն գուվվէթինի թէճրիպէ իլէ թանըմըշլարարը։ Մէգբիւր ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ եալընը Գալաթատա եիւքսէք Գալաթրրմտա 68 Ն. իլէ մուրագամ Մ. Վէլլէյ վէ գումբանեանընը մաղազասընտա սաթըլուր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԷՆՎԱՆԻ ՀԷՐԱԼՅԷՐԹԱՊԱՆԷՍԻՆ